

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čkovni rač. 10 303

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „NAŠ DOM“

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška c. 5.
Telefon 2113

Cene inseratov: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—,
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.20.

Sv. Oče za delavce.

Socialno vprašanje, to je vprašanje ureditve človeške družbe, velikih ran, na katerih sedaj vsi stanovi in deli človeške družbe trpijo, in ozdravljenja te družbe, je velevažno vprašanje, ki do sedaj še ni našlo poveljne rešitve. Ker je to vprašanje ne samo gospodarskega, marveč tudi moralnega značaja, je veliko zanimanje katoliške Cerkve za rešitev tega vprašanja povse naravno in razumljivo. Ako bi pri tem vprašanju tudi šlo samo za gospodarsko stvar, bi kljub temu Cerkev pred njim ne zapirala oči. Cerkev je od nekdaj bila zaščitnica in zagovornica tistih, ki so gospodarsko slabi ter s težkim delom komaj zaslužijo toliko, da preživijo sebe in svojce. Delavskemu vprašanju je Cerkev vedno posvečala posebno pozornost, osobito v zadnjem času, ko je to vprašanje z vso silo buknilo na površje. Papež Leon XIII., veliki socialni papež, je pred 41 leti izdal slovito okrožnico, v kateri se z očetovsko vnemo zavzema za delavce in njihove interese. Sedanji papež Pij XI. je ob štiridesetletnici Leonove okrožnice izdal lani lastno okrožnico, v kateri ponavlja Leonove smernice ter jih izpopolnjuje z navodili, ki jih zahtevajo razmere sodobnosti. Kar je papež v tej okrožnici zapisal o delavcu, njegovem položaju in njegovi pravici, ki mu gre po naravnem pravu, ter o nujni potrebi, da se oblastniki, ki imajo usodo narodov in držav v svojih rokah, zaveda o svoje neodklonljive dolžnosti, da čim prej storijo vse potrebno za pravilno rešitev tega vprašanja: vse to dokazuje, kako očetovsko srce za delavce bije v srcih sedanjega papeža.

Temu svojemu očetovskemu čuvstvu je dal Pij XI. nov izraz s pismom, ki ga je poslal katoličanom v Kanadi — severni Ameriki — povodom socialnega tedna, ki se je vršil v Montrealu. V tem pismu govori papež o »neznanim vojaku«, ki se mu po vseh državah postavlja spomeniki, ker si je, čeprav nepoznan, pridobil velike zasluge za domovino. Je pa tudi bojišče dela, katero zahteva mnogo žrtev, ki ostanejo neznane, osobito v sedanjih brezupnih časih svetovne gospodarske krize. K tem »neznanim delavcem« spadajo mnogoštevilni brezposelni, ki morajo z žalostjo v srcu v brezdelju počivati, in vendar bi radi za sebe in svojce veselo šli na delo. Ne sme se pozabiti, da ti »neznani delavci« imajo neomajno pravico do dela, in sicer do takega dela, ki dviga gmotno in

moralno ter jih dela zadovoljne državljane in opore države. Skladno s to pravico do dela imajo državniki in političarji dolžnost, da najdejo poti in sredstva, kako priskrbeti »neznanim delavcem« delo in kruh. Morajo biti napake v svetovnem gospodarstvu, ker je rešitev delavskega vprašanja tako težka. Največkrat je napaka v odnosu med kapitalom in delom, ker se glavni del bremen sedanje krize nalaga delavcem, ki tako postanejo neznane žrtve gospodarskega boja sedanjega časa.

Socializem — boljševizem.

V avstrijskem parlamentu se je nedavno dogodil ta slučaj: Državni kancler — ministrski predsednik — dr. Dollfuss je na neke očitke dr. Otona Bauerja, duševnega voditelja avstrijske socialne demokracije, odgovoril z medklicem: »Vi ste boljševik in nikak zagovornik demokracije!« Na ta očitke je dr. Bauer priobčil odgovor v glavnem socialističnem glasilu, v dunajski »Arbeiter-Zeitung«. V tem odgovoru pravi med drugim: »Če bi boljševiška diktatura padla, bi človeštvo izgubilo vero v vsak drugi socialni red kakor kapitalistični. Če pa bi se ruskemu boljševizmu posrečilo dati ljudstvu blagostanje pod protikapitalističnim režimom, bo socializem na vsem svetu pridobil nezlomljivo moč. Zato želim ruski diktaturi uspeha.«

Te besede duhovnega voditelja avstrijske socialne demokracije so jako zanimive, ker pojasnjujejo razmerje med socializmom in boljševizmom. To sta dva brata, ki sta sinova istega očeta, nemškega pisatelja Karla Marksa, ki je ustanovitelj takozvanega znanstvenega socializma, kateri se po njem imenuje marksizem. Marksisti so socialisti po raznih državah, marksisti so tudi boljševiki na Ruskem. Program je isti, postavljen od Marksa, samo način izvajanja tega programa je različne. Boljševiki so ga udeležili s krvavo revolucijo in celavsko diktaturo, socialisti pa se držijo zakonitih sredstev. Vsled tega notranjega sorodstva so simpatije avstrijskega socialističnega voditelja na strani ruskih boljševikov. Med socializmom in boljševizmom pa je še druga notranja vez, ki jo je razkril dr. Bauer, in to je upanje na uspeh. Socializem, tako je rekel voditelj avstrijske socialne demokracije, ima le takrat upanje na uspeh, ako zmaga ruski boljševizem. Če propade

ta, propade v njim tudi socializem po vsem svetu.

Ko to zanimivo izjavo zabeležujemo, bi tudi dostavili pripombo, da se dr. Bauer moti, ako smatra ruski boljševizem kot protikapitalistični gospodarski sestav. Boljševizem je skozinskoz kapitalistični socialni in gospodarski sestav. Razlika med njim in kapitalizmom v zapadnih državah je ta, da so v zapadnih državah nositelji kapitalizma poedinci, v Rusiji pa sovska država, s čimer se kapitalizem samo povečuje. Glavno, za čimer stremi boljševiški gospodarski sestav s svojo gospodarsko petletko, je to, da se po vzorcu kapitalizma — osobito onega v Zedinjenih državah Severne Amerike, povzdigne proizvodnja po količini in kakovosti. Poglavitno za boljševike je: čim največ in boljše producirati in s čim manjšimi stroški, ne pa blagostanje in dobrobit delavca in konsumenta, torej ljudstva v celoti. Ta gospodarski sestav ima težnjo iztisniti iz delavca zadnjo srago. Zato je položaj ruskega delavca veliko slabši, nego je bil pod carizmom. Sovjetski gospodarski sestav je torej mogoč samo v Rusiji, ker je ruski delavec brezprimerno bolj skromen, potrežljiv, pa tudi neizobražen, kakor delavec v zapadnih državah. Zato je Bauerjeva tolažba z uspehom ruskega boljševizma jalova. Boljševizem je ruska rastlina, ki se ne da presaditi v druga tla. Njegov uspeh ne pomenja zmage marksističnega socializma po vsem svetu.

Bolgarija jadra v diktaturo? Politične prilike v Bolgariji se v zvezi z vedno večjo gospodarsko krizo razširjajo v pravcu, ki da slutiti, da mora priti v Bolgariji v najkrajšem času do dalekosežnih in važnih sprememb. Na Bolgarskem je opaziti dva strogo ločena tabora: eden je za temeljito spremembo dosedanje politike v smislu demokracije in tesnejšega sodelovanja z vsemi sosednimi in pred vsem balkanskimi državami, in v tem taboru je pretežna večina bolgarskega naroda; v drugem taboru pa se nahajajo vsi oni, ki so na strani makedonstvujućih, ti krogi stremijo za fašizmom in so za uvedbo diktature. Da se dela v tem drugem taboru resno na uvedbo diktature, je razvidno jasno iz raznih

izjav na kongresu Bolgarskih oficirjev, ki se je vršil zadnje dni v Čustendilu. Ob tej priliki je izjavil bolgarski vojni minister Kisov, da je on za uvedbo nadstrankarskega režima močne roke, ki bo zastopal z vso odločnostjo politiko nacijonalizma. Režim močne roke in politika fašizma ne oznanjata ničesar drugega, kakor prikrito napoved diktature. Z gotovostjo se lahko trdi, da je v Bolgariji na delu odločilna akcija, ki naj uvede v bližnji bodočnosti režim, ki bo odgovarjal stremljenju raskedonstvujučih.

Dolg srednjeevropskih držav. Zunanji dolg 8 srednjeevropskih držav znaša 24 milijard švicarskih frankov. Za to svoto se plačuje letno 1 milijardo 335 milijonov švicarskih frankov na obrestih in na amortizaciji.

Nevarni izgredi angleških brezposelnih. Iz vseh delov Angleške in Škotske so se zbrali v Londonu brezposelni, ki delajo po ulicah ogromne demonstracije in obračunavajo dejansko s policijo.

Sovjetska Rusija je že priznala novo mandžursko državo, ki bo otvorila v Moskvi svoj konzulat.

Med amerškimi Združenimi državami in Rusijo se vršijo že dalje časa resna pogajanja s ciljem: Pod katerimi pogoji bi priznala Amerika sovjetsko Rusijo? Na priznanje Rusije delajo z vsemi močmi ameriški kapitalisti zasebniki, ki imajo po Rusiji razvito prav živalno trgovino.

Zaključek sovražnosti med Bolivijo in Paragvajem. Ze nekaj časa sta si v lasih z oboroženo silo južnoameriški državi Bolivija in Paragvaj. Krvav obračun je izbruhnil radi ogromnega ozemlja Gran Chaco, ki leži med obema državama kot neraziskana pokrajina, in po koje posesti so se vzbudile skomine obeh držav. Prišlo je med armadama obeh držav do spopadov manjšega obsega. Najnovejše vesti iz Amerike pa pravijo, da je pristala bolivajska vlada na predlog nevtralecev, da konča sovražnosti v Chaco, dokler se ne konča ureditev spora s Paragvajem. Ker je Paragvaj že prej sporočil, da je pripravljen ukiniti sovražnosti, upajo, da bodo sedaj boji zares ponehali. Uradno poročajo iz Asunciona, da so Paragvajci imeli od začetka vojne z Bolivijo okoli 250 mrtvih in 1000 ranjenih. Izgube bolivijskih čet cenijo mnogo više.

Katoliška medicinska fakulteta. Kar so katoličani v Italiji že dolgo želeli, to se je zdaj zgodilo: katoliško vseučilišče v Milanu lobi k obstoječim fakultetam tudi še medicinsko fakulteto, kjer se bodo učili in vzgojevali tisti katoliški dijaki, ki hočejo postati zdravniki. Je sicer v Italiji precej zdravnikov, ki so odločno katoliškega mišljenja. Vendar je število takih mož napram veliko večjemu številu tistih, ki niso katoliškega mišljenja, prav malo. Italijanski katoličani to pomanjkanje

bridko občutijo, ko morajo na lastne oči gledati, kako mnogoteri svobodomiselniki zdravniki postopajo pri odstranitvi človeškega ploda itd. Marsikateri svobodomiselniki matrajo tokot enega glavnih virov svojih dohodkov. Zato italijanski katoličani tako iskreno pozdravljajo ustanovitev katoliške medicinske fakultete, kjer se bodo dijaki izobraževali v strokovno usposobljene zdravnike, obenem pa tudi v može katoliške vesti. Sedež katoliške medicinske fakultete ne bo v Milanu, marveč v Rimu. V to svrhu so redovnice »Služabnice Najsvetejšega Srca« odstopile sv. Očetu svoj samostan na Monte Mario. Organizacijo te fakultete vodi sam rektor milanskega katoliškega vseučilišča p. Gemelli, ki je prej bil zdravnik, preden je postal frančiškan. Fakulteta se bo, kakor upajo, otvorila početkom šolskega leta 1933-34.

Poljski kardinal Hlond poklican v Rim. Nedavno umrli nizozemski kardinal van Rossum je bil prefekt propagande. To mesto je velevažno, ker ima propaganda, kakor že pravi njeno ime, nalogo skrbeti za razširjanje vere po svetu. Njej je podrejeno vse misijonstvo. Zato se prefekt propagande radi svojega velikega delokroga in obsežne oblasti imenuje »rdeči papež«. Rdeči radi tega, ker ima kot kardinal rdečo obleko, dočim nosi papež bel talar. Kot naslednik van Rossuma pride predvsem v poštev poljski kardinal Hlond, bivši salezijanec, ki je pri sv. Očetu v velikih čisljih. Ne bi bil prvi slučaj, da bi Poljak zavzel to velevažno mesto. To mesto je zavzemal znani poljski nadškof grof Ledochovski. Ker se je začasa kulturnega boja, ki ga je vodil nemški kancelar Bismarck proti katoliški Cerkvi, ustavljal proticerkvenim zakonom, ga je pruska vlada dala zapreti ter ga kot nadškofa odstavila. Papež ga je nato poklical v Rim, mu podelil kardinalsko dostojanstvo ter ga leta 1892 imenoval za prefekta propagande.

Kaj si dovoljujejo framasoni in socialisti? Na Španskem namreč. Župan v mestu Burgos ima najbrž slabe živce, ki težko prenašajo zvonjenje cerkvenih zvonov. Zato je gospod župan odredil, da cerkveni zvonovi ne smejo začeti zvoniti zjutraj pred osmo uro in ne smejo zvoniti po šesti uri zvečer. Samostanski zvonovi pa sploh ne smejo več zvoniti. Sedaj bodo liberalci in socialisti v Burgosu lahko dolgo spali. V občinskem svetu v Sabadellu je župan stavil predlog, da se v svetu sploh ne sme več razpravljati o verskih stvarih. Kmalu nato pa je isti župan poudaril, da ni dovoljeno, da se zaročenci dajo cerkveno poročiti. Na njegov predlog je občinski svet sklenil, da bo izdal »laični pastirski list« po vzorcu škofovskih pastirskih listov. In v tem »laičnem pastirskem listu« bodo natančna navodila o tem, kako se mora vršiti poroka pred državnim uradnikom. Tako se godi katoličanom tamkaj, kjer komanlirajo framasoni, svobodomiselniki in socialisti.

Iztrebljenje vere v Rusiji. Iz Moskve poročajo podrobnosti glede petletnega načrta za itrebljenje vere. Ta petletni

načrt je bil pred kratkem potrjen od sveta ljudskih komisarjev. V prvem letu (1932-33) bo izdelan natančen načrt za odpravo vseh cerkev in molilnic, ki bodo praktično izvršeni do spomladi leta 1937. V drugem letu (1933-34) naj izginejo vse verske stanice v okrožju družine in naj se odstranijo vse one osebe, ki še posedajo kakorkoli versko prepričanje, iz državnih uradov in podjetij. Prepove se naj celotna verska književnost in vsi verski obredi. Tretje leto (1934-35) naj oživi jo brezbožne stanice. Do tedaj bo dogotovljenih 150 veri sovražnih filmov, ki so posebno določeni za uprizoritve po šolah. Vsi služabniki verskih obredov, ki se bodo ustavljali, zapustiti svoja mesta, bodo izgnani iz sovjetske Rusije. V četrtem letu (1935-36) bode izvedena predaja vseh cerkva, molilnic in kapelic krajevnim oblastem, ki jih bodo pretvorile v kino-dvorane, hiše za klube itd. Zadnje leto (1936-37) bo petletni načrt zaključen in do tedaj bo prognan pojem o Bogu iz srca vsakega posameznega Rusa.

V Domu duhovnih vaj pri Sv. Jožefu nad Celjem so opravile zaprte duhovne vaje od 1. do 5. oktobra t. l. žene in matere iz Trbovelj. Bilo jih je 28. Tako so bile vesele in srečne, ko so smele tri dni stanovati skupaj pod eno streho z ljubim Jezusom. V hiši je namreč preprosta kapela s ličnim oltarjem, kjer se med duhovnimi vajami vsak dan daruje sv. maša. V tabernaklju pa prebiva Jezus in tako spreminja Dom v pravo hišo božjo. Ob stenah krasijo kapelo umetniško izdelane podobe križevega pota. Ker oskrbujejo gospodinjstvo v Domu Marijine sestre od čudodelne svetinje, vlada tu vsepovsod sveta resnoba in tihota. Trboveljskim ženam je tako dopadlo, da so sklenile poslati vsako leto na zaprte duhovne vaje k Sv. Jožefu vsaj toliko članic trboveljske Marijine družbe, kakor jih je letos prišlo. — Zgled trboveljske Marijine družbe naj bi posnemale tudi druge Marijine družbe v lavantinski škofiji. Ker so pa posamezne župnije premajhne, da bi spravile skupaj toliko članic, kolikor jih naš Dom more sprejeti za vsak tečaj pod streho, naj bi se pač več župnij v isti dekaniji med seboj dogovorilo, kdaj bodo poslale dekleta, oziroma žene, na skupne duhovne vaje. Tako bi zaprte duhovne vaje imele več uspeha za cele župnije.

Izredne zanimivosti o staroslovenskem veku ali letoštetju.

V »Slov. Gospodarju« z dne 12. oktobra t. l. smo brali novico o 1068 let starem ruskem rokopisu, katerega so izsledili svoj čas (1792) v južni Rusiji. Ker je pa besedilo tega rokopisa pravzaprav staroslovensko, in je tudi letnica označena po staroslovenskem letoštetju, katero šteje leta od Adama, t. j. z letom 1 od stvarjenja sveta nepretrgano naprej, bo naše bralce gotovo tudi zanimalo zvedeti, kaj je tam

napisano. Beremo tam: »V ljetu 6576 je Gljeb knjaz meril morje po ledu od Tmutorokana do Krčeva 14.000 saznjev«, kar še tudi danes lahko razume vsak Slovenec brez potrebnih šol. — Prepričati so se namreč hoteli takrat, koliko meri tamošnja morska ožina ob Črnem morju, ter se je dalo to po debelem ledu najenostavneje in najzanesljiveje dognati (14.000 seznjev širine znaša okoli 29 km).

Ker pa naše staro letoštetje že šteje ob Kristusovem rojstvu 5508, odnosno 5509 let, kajti novo leto se je takrat začelo s 1. septembrom, dobimo res letnico 1086 po Kristusovem rojstvu, ako letu 6576 odštejemo 5508 let.

To naše letoštetje je bilo v starejši dobi tudi od drugih narodov (Židov, Arabov itd.) prevzeto in uvedeno. Nadalje je pa ostalo dejansko v rabi pri Rusih, t. j. do leta 7208, kajti še le car Peter Veliki ga je zamenjal okoli leta 1700 z rimskim.

O tem, da smo imeli mi Slovenci med vsemi narodi najstarejše letoštetje, se pa v zadnjih stoletjih sploh ni ničesar več pisalo, ker se je vsak dokaz ali pojav, da smo zelo stari narod z izredno staro kulturo, smatralo v Avstriji kot politično izzivanje ali celo državno izdajstvo v obliki »panslavizma« (vseslovenstva), in so za to tudi mnogi mučeniško trpeli. Še le v najnovejši dobi, ko smo se začeli zopet resneje zanimati za svojo staro zgodovino, o kateri smo morali venomer slišati, da sploh nikake nimamo, je dobil ta preokret občutljiv sunek in živahno ter razveseljivo razgibanje. Upati je celo, da bo ravno naše priprosto ljudstvo najprej spoznalo, da je dosedanja trditve, kakor da bi mi bili nekoč, t. j. okoli leta 450 po Kr. r., torej v oni dobi, ko smo že šteli okoli 5900 zgodovinskih let, še nosili »cekre« Hunom pri njihovih pohodih v Aziji in Evropi, neosnovana.

„Deutsche Zeitung“ se zgraža.

»Deutsche Zeitung« z dne 27. oktobra obsoja v dopisu iz Maribora odstranitev table »Švabsko nemške prosvetne zveze« s hiše v Strossmajerjevi ulici št. 6, kjer se nahaja tajništvo te zveze. Odstranitev te table z nemškim in srbskim napisom se je zgodila v noči po neznanem storilcu. Tudi mi to obsojamo. Ako je delovanje kakšne prosvetne organizacije oblastveno dovoljeno, se sme tudi z napisom označiti kraj, kjer ima taka organizacija svoj sedež. »Deutsche Zeitung« pa ta čin ne samo obsoja, ampak se nad njim tudi zgraža z nenavadno krepkimi izrazi, kakor n. pr.: »brezimeni junak«, »ušivec«, »prostaštvo«, »neumnost«, »storilca je treba postaviti v osrednje študije o zločincih, k čemur izvaja njegovo odbijajoče in nesodobno umsko in duševno svojstvo« itd. Zares samozavestni i krepki izrazi! O njih kulturni vrednosti nočemo govoriti, to naj opravi »Švabsko-nemška kulturna zveza«, kateri je dopisnik gotovo blizu. Omeniti pa hočemo slučaj odstra-

nitve neke table s slovenskim napisom na Koroškem. V slovenskem kraju na Koroškem so napravili spominsko ploščo za vojake, ki so padli v svetovni vojni. Napis z imeni padlih, ki so bili sami Slovenci, je bil kajpada v slovenskem jeziku. Ako imajo Nemci v naši državi pravico do javnih napisov v nemškem jeziku, imajo to pravico tudi koroški Slovenci za napise v slovenskem jeziku. Tabla s slovenskim napisom je bila pritrjena z dovolitvijo cerkvenega predstojništva na cerkvenem zidu. In kaj se je zgodilo? Prišli so nemški kulturonošci, med njimi učitelja, z delavci ter na lastno pest ob tih asistenci žandarmerije odstranili slovenski napis s cerkvenega zida. — »Deutsche Zeitung« ta slučaj gotovo pozna, saj je bila o tem pravda tudi na sodišču. Toda ta list je slučaj zavestno in junaško zamolčal. Čudno to pri listu, ki toliko piše o pravicah in varstvu narodnih manjšin. Mi smo ta slučaj omenili, da damo celjskemu nemškemu listu priliko za nadaljno zgražanje. Besede, ki jih rabi za obsodbo odstranitve navedene table v Mariboru, veljajo v povečani meri za odstranitev slovenske table na Koroškem. Pričakujemo torej, da bo »Deutsche Zeitung« svoje krepke zgražanje obrnila proti nemškim in nemškutar-skim bratcem na Koroškem.

Vseučiliščni profesor Karl Hinterlechner je umrl dne 26. oktobra v Ljubljani. Rajni je bil rodom Ljubljčan in od leta 1919 r. ni profesor na ljubljanskem vseučilišču, kjer je deloval kot strokovnjak v rudništvu. Ostani mu ohranjen med Slovenci časten spomin!

Župnijski Sv. Lovrenc v Slov. goricah je dobil tamošnji g. provizor in kaplan Matija Neudauer.

Gozdarska šola v Mariboru bo ukinjena s koncem letošnjega šolskega leta.

Zvitek žice požrl. V mariborski moški kaznilnici je požrl iz samomorilnega namena zvitek žice kaznjene Val. Mlinarič. Začutil je neznosne bolečine po trebuhu. Prepeljali so ga v bolnico, kjer je bil takoj operiran.

Prijeti vlomilci. Pri trgovcu Rižniku na Koških pri Mariboru je vlomilo v trgovino pet moških. Kar celi voz so si naložili in ga peljali proti Mariboru, kjer jih je pa presenetil stražnik z revolverjem in izročil dva s težko obloženim vozom vred policiji.

Gospodar obračunal z nožem z viničarjem. Po končani trgatvi pri nekem kmetu na Pesnici se je na potu proti domu sprl gospodar radi mezde z viničarjem Jernejem Kmetičem. V jezi je potegnil posestnik nož in zabodel z njim Kmetiča v bok in ga tako opasno poškodoval, da so spravili viničarja v prav resnem stanju v mariborsko bolnico.

Kar dva požara. V Mihovcih, občina Cirkovci pri Pragerskem, je v noči uničil požar gospodarsko poslopje po-

Ali potrebujete čistilno sredstvo?

Zgodaj jutraj dosežete normalno lahkotno izčiščenje, če vzamete prejani večer 2-3 dražeje **ARTINA**. Dobi-jo se v vseh lekarnah. Vsebine škatlice po Din 8-

ARTINA

zadostuje za 4 do 6 krat.

Odobreno od Ministar. soc. politike in narodnega zdravja San. oddel. S. Br. 12258 od 12. julija 1932.

sestnice Ane Sagadin. Ogenj se je vsled vnetega sena in slame naglo razširil na kolarnico, listnjak, hlev in svinjak. Od Sagadinove domačije je v noči, ko so vsi spali, preskočil ogenj na gospodarsko poslopje posestnice Marije Pernat, kateri je pogorel skedenj, hleva in kleti. Požrtvovalnosti gasilcev gre zasluga, da ni prišlo še do večje požarne nesreče. Oba zgorajna požara sta tik pred zimo še bolj občutna, ker je zgorela obema posestnikoma živinska krma in slama. Zavarovalnina je v obeh slučajih le delna.

Motor mu je ukradel. Fran Vincekovič, vrtnar v Ptujju, je imel električni motor z brizgalno napravo, s katero je proizvajal umetni dež, ker na Ptujju nimajo vodovoda. Neznanec se mu je priplazil v noči na vrt in mu izmaknil motor, ki je bil vreden 16.000 Din. Tatu motorja so izsledili v Mariboru v osebi brezposelnega ključavničarskega pomočnika Martina Senčar iz Podvinca. Lastnik je dobil ukradeni motor nazaj.

Ako se konji splašajo. Posestnik Štefan Breclj iz Podloža, občina Ptujjska gora, je vozil drva. Bližajočega avtomobila so se splašili konji, posestnik in voznik je padel z voza pod prednja kolesa, ki so ga nevarno poškodovala. Breclja so oddali v ptujjsko bolnico.

Ponočnjaki so navallili na posestnika Jožefa Žnidariča iz občine Mezgovci v bližini Ptujja in ga tako obdelali s koli in noži, da je obležal nezavesten v mlaki krvi. Težko ranjenega so prepeljali v bolnico v Ptuj.

Radi uboja obsojen na dosmrtno ječo. Jožef Krištofič iz Stojncev pri Ptujju je že bil 18krat predkaznovan in enkrat je bil obsojen celo na 8 let radi razbojniškega napada, katerega je izvršil v družbi dveh pomagačev. Po prestani kazni in odpustu iz kaznilnice se je vrnil k svoji ženi v Stojnce, ki je tamkaj posestnica. Dne 18. aprila je bil Krištofič v vinotoču Elizabete Šilak v Stojncih. Pred odhodom z doma se je že oborožil z vojaško pištolo, a je bil skraja med pivci povsem miren. Naenkrat pa je začel iz neznanega vzroka razsajati, upiti in groziti z opasnim orožjem. Vse je pobegnilo pred nasilnežem, le njegov stari znanec Štefan Kranjc se mu je približal in ga skušal pomiriti. Ruvala sta se za pištolo, ki se je sprožila in zadela Krištoviča v desno stegno. Kljub ranjenju je izmaknil Krištovič Kranjcu orožje, mu ga nastavljal na prsa s krikom: »Tu

lmaš!« in žrtev podivjanosti se je smrtno zadeta zgrudila in izdahnila na licu mesta. Senat mariborskega okrožnega sodišča je obsodil Kristoviča dne 26. oktobra na dosmrtno robijo, na trajno zgubo častnih pravic, na plačilo pogrebni in sodnih stroškov in za vsakega od pokojnikovih otrok bi naj plačeval mesečno 100 Din. Obsojeni kazni ni sprejel in njegov zagovornik je prijavil priziv.

Viničarija pogorela. V Desterniku pri Ptujju je požar popolnoma uničil viničarijo posestnika in župana Jožefa Čeha iz Ločiča pri Sv. Urbanu. Zgorela je hiša in vsa gospodarska poslopja. Domnevajo, da je nastal požar vsled neprevidnosti.

Precejšen plen. V noči na 26. oktobra je bilo vlomljeno v lekarno g. dr. Belca v Murski Soboti. Vlomitelec je izmaknil iz blagaj 8000 Din gotovine.

Požigalec na delu. Kmetu Francu Zunkoviču pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju je požigalčeva roka zažgala škedenj in kolarnico. Nedavno je bil isti kmet ob hišo ob koncu vasi vsled podtaknjenega ognja.

Nogo si je presekal. Francu Doberšek, 27letnemu posestniškemu sinu iz Lešja, občina Majerg, je pri sekanju izpodletela težka sekira in mu presekala desno nogo s kostjo vred.

Novi čehoslovaški ministrski predsednik Malypeter, kateremu je uspela sestava nove vlade.

Avtomobil zgorel. Slovenjgraški avtomobilski podjetnik, in lastnik mehanične delavnice Jakob Tišlar se je vračal na večer iz Vuhreda nazaj proti Slovenjgradu. Pri Dravogradu se je avto vnel in gorljivi deli so uničeni. Tišlar je vozil seboj še dva potnika, ki sta skočila še pravočasno iz gorečega vozila.

Past, nastavljena ponočnjakom — smrtno zagrabila nedolžnega. V Rogatcu so doživeli čuden in žalosten smrten slučaj, ki je redkost v kroniki nesreč. Pod okno služkinj gostilničarja Sporna so hodili ponočnjaki. S pomočjo elektrotehničnega vajenca je pustil nekdo napeljati električni tok preko gnojišča v dolžini kakih 16 korakov. V žice pa se ni zapletel nobeden ponočnjak, ampak svinja. Gostilničar Josip Sporn, ki ni znal za napeljavo elektrike, je poklical mesarskega pomočnika Vinka Černošo, da bi mu doklal med žice zamotano svinčce. Ko je bil mesar oprostiti žival žic, se je zgrudil mrtev. Sodno raztelesenje smrtno ponesrečenega je dognalo, da je Černošo ubil električni tok. Cela zamotana zadeva je v preiskavi, ki bo dognala krivce neumestne in skrajno neprevidne šale, ki je zahtevala nehoti smrtno in čisto nedolžno žrtev.

Vlom v trafiko. V noči na 27. oktober so obiskali neznani vlomitelec trafiko Marije Anderluh v Šmarju pri Jelšah. Odnegli so tobačnih izdelkov ter kolkov za 5000 Din.

Smrtna nesreča dijaka. V Ljubljani je prišel dne 28. oktobra pod avtoomnibus 13letni dijak Vladimir Vajda, ki se je vozil na kolesu. Med prevozom v bolnico je revež izdihnil.

Služkinja utonila. Dne 26. oktobra je utonila v Trnovem pri Ljubljani v Malem grabnu ob priliki pranja perila Steinerjeva služkinja Vida Glavan. Smrtno ponesrečeno, ki je bila doma iz Boštajna, so našli kakih 100 korakov proč od mesta, kjer je padla v vodo.

Ponarejeni 10- in 20-dinarski novci so se pojavili dne 21. oktobra po Kamniku in okolici. Črabo ponarejen denar

je spravljala v promet neka ženska, katero so izsledili in prijeli. Aretirana je izdala svojega moža kot ponarejevalca, ki je bil pa že pod Avstrijo obtožen ponarejevanja petkronk.

Požar uničil dve hiši in štiri gospodarska poslopja. V vasi Livold pri Kočevju je uničil v noči požar dve hiši popolnoma in štiri gospodarska poslopja. Da ni pogorela cela vas, gre zahvala združenji pomoči gasilcev, ki so pribrzeli od vseh strani. Škodo cenijo nad 1 milijon dinarjev in je krita le z nezatno zavarovalnino.

Ostrešje stanovanjske hiše zgorelo. V noči od 26. oktobra je nastal iz dosedaj nepojasnjenega vzroka ogenj na podstrešju hiše Alojzija Muleja v Ribnem pri Bledu. Gasilci so preprečili, da ogenj iz podstrešja ni prodrl stropa in so lahko rešili vso opravo.

Avtomobilist povezil vola. V Šentjernejki vasi na Dolenjskem je strl

Bivša avstrijska cesarica Zita se je mudila zadnje dni v Kölnu v Nemčiji.

Zadnja pot atentatorja na japonskega cesarja. Začetkom letošnjega leta je bil izvršen na cesarja Hirohito bombni atentat. Atentatorja Korejca Li Hosko peljejo s v košaro zakrito glavo na morišče. — Desno: Angleški brezposelni na pohodu v London.